

Olsztyn, dnia 26 czerwca 2009 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA w OLSZTYNIE

ul. Artyleryjska 3e
10-950 OLSZTYN
tel/fax (0-89) 527-28-24, 534-94-00

P/09/160
LOL-410-11-01/09

Zarząd

Polskiego Radia Regionalnej Rozgłośni

w Olsztynie

Radio Olsztyn SA

w Olsztynie

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Polskim Radiu Regionalnej Rozgłośni w Olsztynie Radiu Olsztyn SA („Radio” lub „Spółce”) kontrolę realizacji zadań w latach 2006-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 5 czerwca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Spółki w zakresie realizacji objętych kontrolą zadań, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, które dotyczyły m.in. udzielania zamówień publicznych.

W okresie objętym kontrolą zysk brutto Spółki wzrósł o 839 tys. zł (o 71,7%), tj. z 1.170 tys. zł w 2006 r. do 2.009 tys. zł w 2008 r., pomimo spadku o 1.015 tys. zł (o 10,7%) wpływów abonamentowych otrzymanych z Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (z kwoty 9.484 tys. zł w 2006 r. do 8.469 tys. zł w 2008 r.). Osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego możliwe było dzięki prowadzonej działalności komercyjnej Spółki, a także uzyskanym w latach 2006-2008 zwrotom podatku VAT, które wyniosły odpowiednio

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

329 tys. zł, 8 tys. zł oraz 1.303 tys. zł. Największy udział w przychodach ogółem stanowiły przychody ze środków publicznych (od 70,0 do 80,5%).

Na podstawie analizy wskaźników ekonomicznych, NIK pozytywnie ocenia sytuację finansową Spółki. Wskaźniki rentowności w latach 2006-2008 kształtowały się w przedziale od 7,0% (wskaźnik rentowności majątku w 2007 r.) do 26,0% (wskaźnik rentowności kapitałów własnych w 2008 r.), wykazując tendencję wzrostową w porównaniu do 2005 r. W związku uzyskaniem dodatniego wyniku finansowego, wskaźnik poziomu kosztów kształtował się na poziomie 91,1% w 2006 r. i uległ zmniejszeniu w 2008 r. do wartości 83,2%. Wzrosły natomiast wskaźniki płynności I, II i III stopnia, przy czym ich wartość wynosząca powyżej 2 świadczy o posiadaniu znacznych wolnych środków pieniężnych (np. wskaźnik płynności II stopnia – 2,6 w 2006 r., 3,8 w 2007 r. oraz 2,8 w 2008 r.).

Spółka prawidłowo wywiązała się z obowiązków planistycznych i sprawozdawczych określonych w art. 31b ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji². Sporządzono i terminowo przekazano bowiem Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji założenia programowo-finansowe na lata 2006, 2007 i 2008, a także wymagane sprawozdania o symbolach SRZ, SKW i SKK (m.in. z wykorzystania środków i kosztów poniesionych na działalność „misyjną”). Z opóźnieniem upubliczniono natomiast informację o wykorzystaniu wpływów abonamentowych za 2008 r. Powyższe dane zamieszczono bowiem na stronie internetowej Spółki dopiero 22 kwietnia 2009 r., tj. 37 dni po terminie określonym w art. 31c ustawy o radiofonii i telewizji. Ustalono ponadto, że nierzetelnie sporządzono sprawozdanie SKZ za 2005 r. w części dotyczącej rozliczenia środków pozaabonamentowych otrzymanych z Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji na sfinansowanie inwestycji. W sprawozdaniu tym (podpisanym 14 lutego 2006 r.) wykazano, że kwotę 100,0 tys. zł wydatkowano na inwestycje, mimo iż nie została ona w tym okresie wykorzystana na ten cel.

W okresie objętym kontrolą Spółka na inwestycje wydatkowała 2.160,0 tys. zł, z tego 1.387,1 tys. zł (64,2%) w 2008 r. Analiza 3 zrealizowanych inwestycji wykazała, że wyboru wykonawców dokonano zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³, a zamówienia te zrealizowane zostały zgodnie z zawartymi umowami. Nieprawidłowości stwierdzono natomiast w przypadku zamówień

² Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2531 ze zm.

³ Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

na dostawy i usługi. Dotyczyły one trzech spośród czterech skontrolowanych zamówień i polegały m.in. na:

- nie zamieszczeniu na stronie internetowej Spółki kopii protestu wniesionego w postępowaniu przetargowym dotyczącym utrzymania czystości obiektów Radia, co było niezgodne z art. 181 ust. 3 Prawa zamówień publicznych,
- nie dostosowaniu postanowień umowy z dnia 14 marca 2008 r. dotyczącej uregulowania zasad związanych z zaangażowaniem zespołów muzycznych, solistów i artystów estradowych, do faktycznej ilości zorganizowanych koncertów, w związku ze zmniejszeniem jej zakresu rzeczowego,
- nierzetelnym sporządzeniu 2 protokołów z postępowań przetargowych (ochrona i utrzymanie w czystości obiektów Radia), w których nie zamieszczono danych dotyczących umów, tj. daty ich zawarcia oraz podmiotów, z którymi je zawarto, co naruszało § 2 pkt 22 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 października 2007 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁴.

Z tytułu podróży służbowych Spółka w badanym okresie poniosła koszty w wysokości 218,7 tys. zł, z tego 152,3 tys. zł (69,6%) na podróże krajowe. Przeprowadzona analiza wybranych losowo 59 poleceń wyjazdu służbowego (41 krajowych i 18 zagranicznych), co stanowiło odpowiednio 5,1% podróży krajowych i 30,5% zagranicznych wykazała, że koszty podróży zostały prawidłowo rozliczone. W 6 przypadkach jednak polecenie odbycia podróży służbowej Prezesa lub członków Zarządu podpisane zostało przez Prezesa lub innego członka Zarządu. Działanie takie naruszało postanowienia § 16 Statutu Radia, który stanowi, że wykonywanie innych czynności związanych ze stosunkiem pracy członków Zarządu (oprócz zawierania umów o pracę) należy do kompetencji Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Powyższe wymogi nie zostały również zachowane w przypadku urlopów wypoczynkowych członków Zarządu. Stwierdzono bowiem, że w 11 spośród 21 objętych analizą wniosków o urlop, zgodę na jego wykorzystanie udzielił inny członek Zarządu.

W Spółce nie opracowano wewnętrznych zasad posługiwania się kartami płatniczymi będącymi własnością Radia. W latach 2006-2008 z tych kart korzystało 6 osób, które dokonały wydatków na łączną kwotę 409,0 tys. zł. Przeprowadzona w toku kontroli analiza 240 transakcji dokonanych za pomocą kart na łączną kwotę 123,8 tys. zł (30,3%) wykazała jednak, że wiązały się one wyłącznie z wykonywaniem czynności służbowych.

W 5 przypadkach nieprawidłowo sporządzono dowody księgowe na kwotę 11,8 tys. zł, potwierdzające wpłaty do kasy Spółki pobranej wcześniej gotówki. Dowody te, wbrew wymogom § 4 Ogólnych zasad obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Spółce, nie zawierały m.in. podpisu osoby sprawdzającej.

NIK pozytywnie ocenia dokumentowanie prac Zarządu Spółki. Przeprowadzona analiza 15 losowo wybranych protokołów z posiedzeń Zarządu, na których podjęto 30 uchwał wykazała bowiem, że zawierały one informacje wymagane Regulaminem Zarządu, tj. m.in. daty i miejsca posiedzeń, listy obecnych członków, porządek obrad oraz dane dotyczące podejmowanych uchwał. Ponadto wszystkie ww. uchwały podjęte zostały z zachowaniem wymaganego quorum i podpisane przez wszystkich członków Zarządu biorących udział w głosowaniu.

Kontrola umów zawartych przez Prezesa Zarządu z pracownikami zatrudnionymi na stanowisku: dyrektora ds. technicznych, głównego księgowego oraz 4 sekretarzy programowych wykazała, że zakres ich uprawnień oraz składniki wynagrodzenia były zgodne z postanowieniami przyjętymi w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy. Ustalono również, że jednemu z ww. sekretarzy programowych Prezes Zarządu (W.M) w dniu 28 maja 2008 r. zmieniła zapisy umowy o pracę. Zmiana ta polegała na wprowadzeniu postanowienia obligującego Spółkę do wypłaty odszkodowania w wysokości 6-miesięcznego średniego wynagrodzenia za pracę w grupie kierowniczej w przypadku zmiany warunków zatrudnienia lub rozwiązania umowy o pracę. Wyjaśniając przyczynę wprowadzenia ww. zmiany Prezes Zarządu podała, że miało to zapewnić temu pracownikowi ochronę przed nieuzasadnionym rozwiązaniem stosunku pracy. NIK zwraca uwagę, że wypłaty tego rodzaju świadczenia nie przewidywał Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy, zaś postanowienia art. 47¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁵, dotyczące odszkodowania w przypadku zaistnienia tej okoliczności, zabezpieczają interesy pracownika. Podkreślić należy także, że w przepisie tym określono także granice ewentualnego odszkodowania w wysokości wynagrodzenia za okres od 2 tygodni do 3 miesięcy.

W latach 2006-2008 ze środków Spółki wydatkowano 147,8 tys. zł na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Radia, w tym 42,7 tys. zł (28,9%) członków Zarządu

⁴ Dz. U. Nr 202, poz. 1463

⁵ Dz. U z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

Spółki. W okresie tym jednego pracownika (księgową) Zarząd Radia skierował na studia na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, zawierając z nim umowę o ich dofinansowanie. Innym pracownikom (8) przyznano natomiast dofinansowanie w wysokości 50% czesnego na studiach o kierunkach m.in. edukacji medialnej z projektowaniem graficznym, politologii i rachunkowości. W przypadkach tych nie zabezpieczono jednak w sposób należyty interesów Radia. Nie określono bowiem zasad rozliczania pracowników z tytułu podnoszenia kwalifikacji, a także przesłanek ewentualnego zwrotu otrzymanych środków.

Zgodnie z wymogiem art. 31a ustawy o radiofonii i telewizji Spółka w kwietniu 2005 r. opracowała „Procedury określania i klasyfikowania kosztów, przychodów, należności i zobowiązań w odniesieniu do działalności wymienionej w art. 21 ustawy o radiofonii i telewizji oraz do działalności pozostałej...”, co umożliwiło rozdzielenie m.in. kosztów i przychodów na działalność „misyjną” i „komercyjną”. Analiza klasyfikowania tych kosztów dokonana na przykładzie IV kw. 2007 i 2008 r. ujawniła jednak, że nie w każdym przypadku przestrzegano podziału ww. kosztów. Ustalono bowiem, że do kosztów działalności komercyjnej w IV kw. 2008 r. zaliczono wynagrodzenie pracownika zatrudnionego na dwóch stanowiskach, tj. odpowiednio specjalisty w dziale reklamy (działalność „komercyjna”) oraz specjalisty ds. zamówień publicznych (m.in. działalność „misyjna”).

Wskaźnik słuchalności Radia w 2007 r. uległ znacznemu zmniejszeniu w porównaniu do 2006 r. z 12,50% do 9,39%, a następnie uległ poprawie w 2008 r. do wartości 9,90%. Pozwoliło to zająć rozgłośni 4 miejsce pod względem słuchalności w woj. warmińsko-mazurskim. W strukturze programu radiowego, największy udział miała muzyka (5.235 godzin w 2006 r., 5.324 – w 2007 r. oraz 5.272 – w 2008 r.) i stanowiła od 59,8 do 60,8% nadawanego programu oraz audycje słowne i zawierające elementy słowne (odpowiednio: 3.328, 3.286 i 3.379 godzin). Płatne elementy programu stanowiły natomiast od 1,5 do 2,3% czasu nadawanego programu i nie przekraczały dopuszczalnego limitu określonego w art. 16 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji (15%).

W okresie objętym kontrolą Radio prawidłowo wywiązywało się także z określonego w art. 21 ust. 1a pkt 8a ww. ustawy obowiązku emitowania programów informacyjnych w językach mniejszości narodowych. W ramach nadawanego programu, prezentowało bowiem audycje dla mniejszości ukraińskiej w wymiarze 48 godzin w 2006 i 2007 r.

oraz 57 – w 2008 r. Dodatkowo także, z nadajnika w Miłkach, nadawano (po 139 godzin rocznie) audycji dla tej grupy narodowej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań zapewniających klasyfikowanie wszystkich kosztów działalności Radia w podziale na koszty działalności „misyjnej” i „komercyjnej”.
2. Każdorazowe zamieszczanie na stronie internetowej Spółki kopii wniesionych protestów oraz rzetelne dokumentowanie przebiegu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.
3. Rozważenie zmiany umowy o pracę zawartej w dniu 31 października 1995 r. z pracownikiem zatrudnionym na stanowisku sekretarza programowego w części dotyczącej wysokości określonego w niej odszkodowania.
4. Przestrzeganie uprawnień kompetencyjnych wynikających ze Statutu Radia, w odniesieniu do wyrażania zgody na odbycie podróży służbowej oraz wykorzystanie urlopu wypoczynkowego przez członków Zarządu.
5. Rozważenie opracowania zasad posługiwania się służbowymi kartami płatniczymi oraz zasad dofinansowania pracownikom Spółki podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Zarządu Spółki w terminie 4 tygodni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi Spółki prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, informację, o której mowa wyżej należy nadesłać w terminie 14 dni od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem